

Týždeň od 5. do 11. augusta 2012

SKUTOČNÍ PRIATELIA (1TES 2,13 – 3,13)

ZÁKLADNÝ VERŠ

Nech posilní vaše srdcia, aby ste boli bez úhony vo svätosti pred naším Bohom a Otcom, keď príde náš Pán Ježiš so všetkými svojimi svätými. [Amen.]
(1Tes 3,13 SEkP)

ZÁKLADNÁ MYŠLIENKA

Pavol vyzdvihuje všetky pozitíva tesalonických kresťanov a povzbudzuje ich, aby vydržali uprostred prenasledovania, ktorému musia čeliť.

Pavol nepovažoval kresťanov v Tesalonike len za členov tej istej cirkvi, ale aj za svojich osobných priateľov. Vytvorilo sa medzi nimi hlboké emocionálne puto, ktoré sa apoštol snažil prehľbovať. Uistil ich o svojej úprimnej láske. Chcel im pomôcť, aby vedeli prijať konštruktívnu kritiku, ktorá bude nasledovať.

Túto časť Pavol začína i končí modlitbou. Mohli by sme povedať, že celá táto pasáž sa nesie v duchu modlitby. Kľúčovou témou je Pavlova túžba, aby jeho priatelia z Tesaloniky boli pri Ježišovom druhom príchode „bez úhony a vo svätosti pred naším Bohom“. (1Tes 3,13 a 2,19.20)

Priateľstvo medzi Pavlom a tesalonickými kresťanmi bolo hlbšie, než bývajú obyčajné priateľstvá. Do istej miery presahovalo hranice času a pozemských dejín. Pavol sa tešil na to, že s nimi bude celú večnosť. Táto túžba je jedným z dôvodov jeho hlbokého a úprimného záujmu o ich životy a vieru. Pavol ich mal naozaj rád. Chcel, aby boli pripravení na Kristov návrat.

PODOBŇNÁ SKÚSEŇOSŤ AKO V JUDSKU

A preto aj my neprestajne ďakujeme Bohu, že keď ste prijali Božie slovo, ktoré ste počuli od nás, nie ako ľudské slovo, ale ako Božie slovo – akým názvom je. Ono pôsobí vo vás veriacich. Veď vy, bratia, napodobňujete Božie cirkvi, ktoré sú v Kristovi Ježišovi v Judsku. Veď aj vy ste vytrpeli od svojich krajanov to isté, čo oni od Židov, ktorí zabilí aj Pána Ježiša i prorokov a aj nás prenasledovali. Bohu sa nepáčia a sú v nepriateľstve so všetkými ľuďmi. Nám bránia kázať pohanom, aby boli spasení. Tak iba neustále naplňajú mieru svojich hriechov. Už sa však na nich ukazuje konečný Boží hnev. (1Tes 2,13–16 SEkP)

Na prvý pohľad sa možno zdá, že táto pasáž tematicky nesúvisí s tým, čo sme dosiaľ povedali o túžbe páčiť sa Bohu a osobnom priateľstve medzi apoštolom a tesalonickými kresťanmi. (1Tes 2,1–12) Verš 13 však pokračuje v začatej myšlienke. Hovorí o reakcii tesalonických na evanjelium, ktoré im Pavol zvestoval. Vo verši 14 Pavol hovorí, že Kristovi nasledovníci znášajú podobný údel. Prenasledovanie v Tesalonike sa podobalo prenasledovaniu v Judsku. Kresťania v Tesalonike – pôvodom pohania – čelili tlaku svojich pohanských i židovských susedov; v Judsku boli kresťania prenasledovaní zo strany Židov. Pavol sa snaží ukázať im, že to nie je len miestna záležitosť. Každý, kto sa rozhodne nasledovať Krista, stretne sa s odporom alebo prenasledovaním.

V ďalších veršoch (14–16) Pavol hovorí o Židoch, ktorí sa systematicky snažili kaziť dielo, ktoré konal na svojich cestách. Táto a podobné biblické pasáže (napr. Mat 23,29–38) boli v dejinách prekrúcané a použité na „ospravedlnenie“ prenasledovania židovského národa. Je to určite veľká tragédia. Takéto zovšeobecnenie je v rozpore s tým, čo tu apoštol píše. V tomto prípade Pavol hovorí konkrétne o čelných predstaviteľoch židovského národa, ktorí – aby Ježiša odsúdili – spolupracovali s Rimanmi. Po Ježišovej smrti ďalej bránili šíreniu evanjelia. V Pavlových slovách počujeme ozvenu toho, čo kedysi povedal Ježiš o tých, ktorí usilovali o jeho život. (Mat 23,29–36)

Nesmieme zabudnúť, že Pavol bol Žid. Nikdy nevystupoval proti svojmu národu ako celku. Zo židovského národa pochádzal aj Ježiš, prví učeníci i jadro prvej cirkvi. Aj medzi Pavlovými spolupracovníkmi bolo veľa Židov, napríklad Sílas, Barnabáš alebo Timotej. (Tejto téme sa venujú texty Rim 9,1–5; 11,1–12.24–32.) Nemôžeme odsúdiť celú skupinu alebo národ. Každý človek na zemi je vzácny; Ježiš zomrel za každého z nás. (Rim 14,15; 1Kor 8,11) Kresťan nemôže žiť so zovšeobecňujúcimi predsudkami voči nejakej skupine ľudí.

- Väčšina ľudí dnes odsudzuje historické zlyhania kresťanov, ktorí v dejinách diskriminovali celé skupiny ľudí (napr. Židov). A čo ty? Máš aj ty nejaké predsudky (nielen etnické) voči niektorým ľuďom? Je pre teba ťažké mať ich rád a považovať ich za Božie milované deti?

OSOBNÉ
ŠTÚDIUM

APLIKÁCIA

PAVLOVA RADOSŤ A NÁDEJ

Bez vás, bratia, sme načas osireli, aj keď to bolo nakrátko a iba tvárou, no nie srdcom —, tým viac sme sa s veľkou túžbou usilovali vidieť vašu tvár. Chceli sme totiž prísť k vám, ja, Pavol, raz i druhý raz, ale satan nám to prekazil. Ved' kto je naša nádej alebo radosť, alebo veniec chvály pred naším Pánom Ježišom pri jeho príchode, nie práve vy? Áno, vy ste naša sláva i radosť. (1Tes 2,17–20 SEkP)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Aj tento biblický text zdôrazňuje osobné priateľstvo medzi Pavlom a kresťanmi v Tesalonike. Apoštol robí všetko pre to, aby kritiku – ktorá bude nasledovať v ďalších kapitolách – chápali ako prejav lásky a záujmu o nich. Práve jeho priateľstvo ho oprávňuje na to, aby im dal určité rady. Radu najskôr prijímame od človeka, o ktorom vieme, že mu na nás záleží.

Keď Pavol hovorí o odlúčení od svojich priateľov v Tesalonike (v. 17), používa zaujímavé sloveso, ktoré sa zvyčajne prekladá ako „byť odlúčený“ alebo „zostať sám“. Toto grécke sloveso je odvodené od slova „sirota“. Svoj nútený odchod z Tesaloniky Pavol prežíva tak ťažko, ako dieťa, ktorému zomreli rodičia. Smúti za tesalonickými kresťanmi. Túži ich opätovne navštíviť. Fyzicky sú odlúčení, ale v srdci nie. Toto odlúčenie apoštol pripisuje satanovi. Svedčí to o tom, že svoje poslanie vníma v kontexte veľkého sporu medzi Bohom a satanom.

Pavlova túžba stretnúť sa so svojimi duchovnými súrodencami má hlbší základ, než na akom stojí bežné priateľstvo. V jeho prianí vyniká perspektíva večnosti. Túži ich uvidieť v deň návratu Ježiša Krista. Ved' práve oni potvrdzujú zmysluplnosť jeho služby. V posledný deň budú jeho radosťou a pýchou! Akú väčšiu radosť si mohol priať, než vidieť, že jeho služba prispela k zmene ich životov a pripravila ich na večnosť!

Táto pasáž nám pripomína, ako perspektíva večnosti ovplyvňuje životné priority. Naš život na tejto zemi je síce ako „para“ (Jak 4,14), ale môže siahať až do večnosti. Pavol sa v živote zamerl na to, čo má trvalú hodnotu a význam. Ved' čo iné má skutočnú hodnotu, než záchrana ľudí pre Božie kráľovstvo?

APLIKÁCIA

- Ako ovplyvňuje tvoj život perspektíva večnosti a života v Božom kráľovstve? Ako sa to odráža v твоjich prioritách a každodennom živote?

TIMOTEJOVA NÁVŠTEVA

Preto, keď sme to už nemohli ďalej vydržať, rozhodli sme sa, že ostaneme v Aténach sami. Timoteja, nášho brata a Božieho spolupracovníka v práci pre Kristovo evanjelium, sme poslali, aby vás upevnil a povzbudil vo viere, aby sa nikto nedal otriasť týmito súženiami. Sami totiž viete, že je to náš údel. Veď aj keď sme boli u vás, vopred sme vám povedali, že budeme trpieť. Tak, ako viete, sa aj stalo. Preto aj ja, keď som to už nemohol ďalej vydržať, poslal som ho, aby som sa dozvedel o vašej viere, či vás azda pokušiteľ nepokúšal a či naša námaha nevyšla nazmar. (1Tim 3,1–5 SEKP)

Pavol je nešťastný, že nemá nijaké správy o cirkvi v Tesalonike. Preto sa napokon rozhodne oželiť Timotejovu spoločnosť v Aténach a vyslať ho k svojim priateľom do Tesaloniky. Chce zistiť, ako sa im darí. Timotej ho má zastupovať a konať v jeho mene. Apoštol robí všetko pre to, aby potvrdil autoritu svojho mladého spolupracovníka. Predstavuje ho ako svojho „brata a Božieho spolupracovníka v práci pre Kristovo evanjelium“. Je to veľmi silné označenie. Pavol vie, že ho čaká náročná úloha. Pavlovi ide o to, aby Timoteja prijali tak, akoby prišiel on sám.

Verše 3 a 4 ukazujú, čo by Pavol povedal svojim priateľom, keby sa s nimi stretol osobne. Slovo, ktorým opisuje ich súženie, je typické pre biblické pasáže, ktoré hovoria o záverečnej kríze v dejinách tejto zeme. (napr. Mat 24,9–22) Kresťania nemajú byť prekvapení ani zaskočení súžením, pretože boli vopred varovaní.

V súvislosti s utrpením myslíme na posledné udalosti, keď všetci skutoční nasledovníci Ježiša Krista budú čeliť prenasledovaniu. (Zj 13,14–17) Keď tieto problémy nastanú, máme ich vnímať ako splnenie prorociev, teda ako zdroj povzbudenía, nie zmalomyselnenia. Zmyslom prorociev nie je uspokojiť našu zvedavosť ohľadom budúcnosti, ale dať nám istotu v každodenných skúškach. Vo verši 5 Pavol pridáva ešte jeden dôvod, prečo vyslal Timoteja do Tesaloniky. Obával sa o svojich priateľov, aby v ťažkostiach nestratili pevnú vieru. Nechcel, aby jeho usilovná práca v Tesalonike vyšla nazmar.

- **S akými pocitmi prežíváš ťažkosti a „súženia“? Posilňujú tvoju vieru, alebo ju oslabujú? Čo ti pomáha vydržať? Obávaš sa toho, čo ťa ako Kristovho nasledovníka môže stretnúť? Napŕňujú ťa eschatologické prorocvá obavami, alebo istotou a nádejou?**

OSOBNÉ
ŠTÚDIUM

APLIKÁCIA

VÝSLEDOK TIMOTEJOVEJ NÁVŠTEVY

A teraz, keď Timotej prišiel od vás k nám a keď nám priniesol dobrú správu o vašej viere a láske a že si na nás stále v dobrom spomínate a túžite nás vidieť — ako aj my vás —, pri všetkej svojej tiesni a súžení sme sa, bratia, potešili pre vašu vieru, pretože teraz akoby sme ožili, keď vy stojíte pevne v Pánovi. Ved' akúže vďaku môžeme vzdať Bohu za vás, za všetku radosť, ktorú z vás máme pred naším Bohom? Vo dne v noci vrúcne prosíme, aby sme uzreli vašu tvár a doplnili, čo ešte chýba vašej viere. (1Tim 3,6–10 SEkP)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Slovo „teraz“ (v. 6) naznačuje, že Pavol nemárnil čas a svoj list začal písať, len čo sa Timotej vrátil. Správy, ktoré mu priniesol, naplnili apoštola takou radosťou, že sa rozhodol hneď reagovať – napísať list a poslať im ho.

Neprítomnosť obvyklých slov ako „stále“ a „vždy“ (1Tes 1,2) naznačuje, že Pavol chce ďakovať Bohu za to, čo obvykle nebolo témou jeho modlitieb za tesalonických kresťanov. Jeho radosť a vďačnosť v 1Tes 3,9.10 sú prirodzenou a spontánnou reakciou na správy, ktoré mu priniesol jeho spolupracovník Timotej.

Čo ešte chýbalo viere jeho adresátov? (1Tes 3,10) Bezprostredný kontext nám to nehovorí. Ako uvidíme neskôr, Pavol sa viac obával o praktické otázky ich viery ako o ich teológiu. Kapitoly 4 a 5 naznačujú, že potrebovali zosúladiť svoj praktický život s náboženským vyznaním. Aj keď v živote prejavovali kresťanskú lásku, vieru a stáli „pevne v Pánovi“ – z čoho mal Pavol veľkú radosť –, v určitých oblastiach svojho života potrebovali porásť a zmeniť sa.

APLIKÁCIA

- Aký význam má modlitba vďaky a radosti v tvojom duchovnom živote? Modlíš sa takto častejšie za seba alebo za iných? Posilňujú ťa takéto modlitby? Potešil ťa v posledných dňoch niekto? Ďakuješ Bohu za tohto človeka?

PAVLOVA MODLITBA

Sám náš Boh a Otec i náš Pán Ježiš nech upravia našu cestu k vám! A nech vás Pán zveladí a obohatí vašou vzájomnou láskou aj takou láskou k všetkým, akú máme my k vám. Nech posilní vaše srdcia, aby ste boli bez úhony vo svätosti pred naším Bohom a Otcom, keď príde náš Pán Ježiš so všetkými svojimi svätými. [Amen.] (1Tim 3,11–13 SEKp)

Vedomie Ježišovho návratu môže byť veľmi silným podnetom pre osobný duchovný rast. Vtedy sa totiž skončí všetok útlak a bude nastolená dokonalá spravodlivosť. Odmenený a uznaný bude každý čin lásky a každý prejav záujmu. (Mat 10,42) To dáva zmysel každodennému konaniu kresťana, ktorý svoj život vníma v tomto širšom kontexte.

V tejto pasáži Pavol zdôrazňuje, že Kristov druhý príchod umožní opätovné stretnutie priateľov a blízkych, ktorí vďaka Ježišovi zostanú navždy spolu. Kresťanské vzťahy nemajú len dočasnú hodnotu; môžu trvať naveky.

Slová vo veršoch 11 – 13 znejú takmer ako záverečné požehnanie spoločnej bohoslužby. Pavol si prial, aby sa mohol do Tesaloniky vrátiť a pomôcť svojim priateľom na ich ceste viery. (1Tes 3,10) Vedel, že počas svojej neprítomnosti sa za nich môže modliť. Táto láska bude tým, čím sa budú vyznačovať ich charaktery v čase Ježišovho návratu.

Možno na nás pôsobí zvláštne zmienka o tom, že Ježiš sa vráti na našu zem „so všetkými svojimi svätými“. (v. 13) Slovo „svätí“ sa v Novom zákone často vzťahuje na ľudské bytosti. Novozákonné texty o Ježišomom druhom príchode často predstavujú Ježiša v sprievode anjelov. (Mat 24,30.31; Mar 8,38 a 13,27) O akých „svätých“ tu teda Pavol hovorí?

Zdá sa, že Pavol si požičal starozákonný text zo Zach 14,5: „Vtedy príde Hospodin, môj Boh, a všetci jeho svätí s ním.“ Tento text aplikuje na druhý príchod Pána Ježiša. Slovom „svätí“ sú v Starom zákone často označené nebeské bytosti, anjeli. (5Moj 33,2 a Dan 7,10) Nový zákon tento výraz používa na označenie ľudí, ktorí boli v Kristovi ospravedlnení. V našom texte sa s najväčšou pravdepodobnosťou Pavol vracia k jeho starozákonnému použitiu. Hovorí o nebeských bytostiach, ktoré budú sprevádzať Krista prichádzajúceho znovu na našu zem.

- **Ako na teba pôsobí vedomie Ježišovho návratu? Je vôbec možné, aby si už pred jeho návratom bol bezúhonný a svätý? Čo si pod týmito pojmami vlastne predstavuješ? Ako sa môžu stať v tvojom živote realitou?**

OSOBNÉ
ŠTÚDIUM

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„Príchod Sílasa a Timoteja z Macedónska do Korintu Pavla veľmi potešil. Doniesli mu ´dobrú zvest´ o ´viere a láske´ tých, čo prijali pravdu počas prvej návštevy poslov evanjelia v Tesalonike. Pavol úprimne miloval týchto veriacich, čo v skúškach a protivenstvách zostali Bohu verní.“ (SA 155; AA 255)

„Skutočná láska nebeského pôvodu nie je sebecká a náladová, nezavísí od ľudskej chvály. Srdce človeka, ktorý prijal Božiu milosť, preteká láskou k Bohu a k tým, za ktorých Kristus zomrel. Taký človek nestojí o to, aby ho ľudia uznávali. Miluje ich nie preto, že mu aj oni preukazujú lásku, že sa mu páčia alebo uznávajú jeho zásluhy, ale preto, že patria Kristovi, ktorý ich vykúpil. Ak niekto nechápe jeho pohnútky, slová a skutky alebo si ich nesprávne vykladá, neuráča sa, ale ide ďalej svojou cestou. Je láskavý a ohľaduplný, nie je domýšľavý, ale vždy plný nádeje, lebo dôveruje Božej milosti a láske.“ (MB 71; COL 101.102)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ PREMÝŠLANIE

- V uvedenom citáte, ale aj na iných miestach vo svojich spisoch, použila Ellen Whiteová slovné spojenie „ľudia, za ktorých Kristus zomrel“. Na koho môžeme vzťahnúť toto označenie? Naozaj sa týka všetkých obyvateľov zeme? Alebo len Kristových nasledovníkov? Prečo nebudú zachránení všetci, ak za nich Kristus naozaj zomrel?
- Akú rolu hrá dobrý osobný vzťah vo chvíľach, keď je nevyhnutné napomenutie? Ako sa vám darí spojiť tieto dve oblasti vo vašom zborovom spoločenstve? V čom je pre vás Pavlova skúsenosť inšpirujúca?
- Z listu je zrejмый Pavlov osobný záujem o veriacich v Tesalonike. Zreteľne odráža lásku, ktorú Ježiš počas svojho pozemského života preukazoval ľuďom. Jeho úprimný záujem otváral ich srdcia a pripravoval ich prijať evanjelium. Ako sa môžeme ako kresťania naučiť viac milovať iných ľudí? Dá sa to vôbec „naučiť“?

ZHRNUTIE

V biblickom texte na tento týždeň (1Tes 2,13 – 3,13) Pavol opisuje, čo prežíval, keď musel odísť z Tesaloniky. Hovorí o radošti, ktorou bol premknutý, keď mu jeho spolupracovník Timotej priniesol do Korintu radostné správy o tesalonických kresťanoch. Hlavnou myšlienkou tejto pasáže je Pavlov osobný vzťah a jeho záujem o duchovný rast jeho priateľov.